

Eksercits MHV

HVS 2400-001-21

MAR 2014

RØRSTILLING

Rørstillingen er en hvilestilling. Det er i denne stilling tilladt at røre på sig samt at tale, idet rørstillingen dog i hovedsagen skal bevares.

Rørstilling:

- En fodlængde mellem hælene (hælene på linje og fødderne skal have en vinkel på ca. 45 grader).
- Benene skal være naturligt strakte.
- Kroppen skal hvile lige meget på begge fødder.
- Hænderne holdes på ryggen.
- Venstre hånd fatter om højre hånds håndled.

RETSTILLING

Retstillingen er grundlaget for orlogsgastens gode holdning samt retningen i formation. Den skal være rank, naturlig og utvungen.

Retstilling:

- Benene holdes samlede og skal være naturligt strakte.
- Hælene holdes samlede.
- Fodspidserne skal være drejet så meget fra hinanden, at fødderne danner en vinkel på 45 grader.
- Overkroppen skal være lige på hofterne og så meget forover, at kroppens vægt hviler mere på fodballerne end på hælene.
- Brystet skal være så stærkt hvælvet, som naturligt åndedræt tillader.
- Skuldrene skal være noget tilbagetrukne, naturligt sænkede og i samme højde.
- Armene holdes strakte langs kroppens sider.
- Hænderne knyttes med tommelfingeren strakt nedad langs den fremadvendte side af hånden.
- Håndroden holdes mod låret på den udvendige buk-sesøms plads.
- Hovedet holdes lige og let tilbagetrukket med blikket rettet fremad i det vandrette plan.

Se illustration på næste side.

INDTAGELSE AF RETSSTILLING

Retstilling indtages fra rørstilling eller ”giv agt” rørstilling.

På kommandoen:

“Deling (Besætningen, Vagten, Skiftet, Gruppen, Klassen, Kompagni e.l.)... ret!”

eller på avertissementet ”Indtag retstilling”.

På kendingskommandoen udføres følgende:

1. takt:

- Kroppen strækkes let, vægten lægges over på højre fod og venstre hæl løftes fra underlaget.
- Armene strækkes let bagud.
- Grebet om håndledet bevares.

På udførelseskommandoen udføres følgende:

2. takt:

- Venstre hæl føres til højre hæl.
- Armene strækkes ned langs kroppens sider.

Benyttes kommando, udføres det i 2 takter (på kendingskommandoen og på udførelseskommandoen).

Benyttes avertissement, udføres de 2 takter i hurtig rækkefølge.

INDTAGELSE AF RØRSTILLING

Rørstilling indtages fra retstilling eller fra "giv agt" rørstilling. På avertissementet: "Rør"

Fra retstilling indtages rørstilling ved at:

- Venstre fod flyttes en fodlængde lige til siden.
  - Hænderne føres om på ryggen.
  - Venstre hånd fatter om højre hånds handled.
- Alle dele udføres samtidigt.

Indtagelse af "giv agt" rørstilling

"Giv agt" rørstilling indtages fra retstilling eller fra rørstilling. Fra retstilling, på kommandoen: "Giv agt ... rør!"
Eller fra rørstilling, på avertissementet: "Giv agt"

Ovenstående kommando og avertissement anvendes kun, når man ikke ønsker at tildele de med rørstillingen forbundne friheder.

HUEN AF

Hovedbeklædning skal normalt aftages indendørs. Hjelm aftages ikke, ligesom bevæbnede også beholder hovedbeklædningen på. Chefen kan dog ved f.eks. parader som afholdes indendørs, beordre hovedbeklædning anlagt.

Ved rorstilling og retstilling med huen aftaget bæres huen under venstre arm i albuehøjde, og hænderne føres ikke om på ryggen i rorstilling.

Indøves i retstilling, på kommandoen: “Huen ... af!”.

- Huen/kasketten aftages med højre hånd, således at pege-, lange- og ringfingeren er på huens puld samtidig med at tommel- og lillefinger er på puldens underside.

- Føres derefter ind under venstre arm med pulden vendende udad og navnet/kasketskyggen fremad. Venstre arm holdes ned langs siden.

- Højre arm føres derefter ned langs siden. Udføres på 3 takter i forlængelse af udførelseskommandoen.

HUEN PÅ

Indøves i retstilling, på kommandoen: “Huen ... på!”

- Huen/kasketten fattes med højre hånd (som ved ”Huen ... af!”).
- Huen/kasketten føres derefter ind foran brystet, med navnet/kasketskyggen nedad, og venstre hånd griber modsat navnet/kasketskyggen, med 4 finger på pulden og tommelfingeren på undersiden af pulden.
- Højre og venstre hånd fører nu huen/kasketten på hovedet.
- Herefter indtages retstilling. Udføres på 4 takter, i forlængelse af udførelseskommandoen.

DEN MILITÆRE HILSEN

Den militære hilsen skal udføres med god holdning, idet der ses frit på den, der hilses. En hilsen skal altid påbegyndes så tidligt, at besvarelse kan nås inden passage. Den militære hilsen ophører, så snart den er besvaret eller efter 2 - 3 sek. forløb.

Hilsenen kan ledsages af en verbal hilsen afpasset efter tidspunktet:

- “Godmorgen”
- “Goddag”
- “Godaften”
- “Godnat”

Indøves i retstilling, på kommandoen: “Øvelse i hilsen... hils!”

- Højre hånd føres hurtigt i en flad bue fremefter og op til hovedbeklædningen oven for højre tinding, således at den mellemste fingerspids rører ved hovedbeklædningens underkant.
- Hånden holdes med samlede fingre naturligt strakt i underarmens forlængelse.
- Håndfladen skal vende nedad.
- Albuen skal vise ud til siden, noget fremad.

Og på kommandoen: “Hånden ... ned!”.

- Højre hånd føres hurtigt ned langs siden.

Udføres på 1 takt, i forlængelse af udførelseskommandoen.

ANTRÆDNING

Antrædning på et geled

På kommandoen:

“På et geled “træd ... an!”

- Højre fløjmand træder hurtigt hen og stiller sig to skridt foran den kommanderende i retstilling, med front mod denne og indtager rørstilling.
- Alle øvrige søger ind på plads i geledet i forhold til højre fløjmand i retstilling. Retning og mellemrum indtages på øjemål, og så snart den enkelte er på plads, indtages rørstilling.

Antrædning på to geledder

På kommandoen:

“På to geledder “træd ... an!”.

forholdes som antrædning på ét geled idet styrken indordner sig på 2 geledder.

Antrædning på tre geledder

På kommandoen:

“På tre geledder “træd ... an!”.

forholdes som antrædning på ét geled, idet styrken indordner sig på 3 geledder.

Antrædning med kort mellemrum

Hvis pladsforhold eller andre hensyn gør det ønskeligt, kan mellemrummet indenfor ruderne afkortes til ca. 2 håndsbreder (måles mellem hver mand, på ydersiden af lårene) afstanden mellem geledderne bibeholdes.

På avertissementet:

”Med kort mellemrum på 1, 2, el. 3 geledder “træd ... an!”.

Aftrædning

Aftrædning i formation beordres på kommandoen:

“Træd ... af!”.

Aftrædningen udgår fra rørstilling og på udførelseskommandoen indtager personellet retstilling, aflægger den militære hilsen og fjerner sig.

En mere uformel aftrædning kan beordres fra ret eller rørstilling, siddende eller under bevægelse på avertissementet: “Aftrædt”.

Foregår ved at retstilling indtages og den militære hilsen aflægges.

Denne aftrædningsform kræver ikke samtidighed og er kommandoet under bevægelse aflægges den militære hilsen ikke.

RETTE IND MED ALMINDELIGT MELLEMRUM

På stedet rettes ind på kommandoen: “Til højre ... ret!”.

På kendingskommandoen:

Udføres som på kendingskommandoen ved indtagelse af retstilling. Se side 7.

På udførelseskommandoen:

- Venstre hæl føres til højre hæl.
- Højre arm strækkes ned langs kroppens side.
- Alle i forreste geled med undtagelse af venstre fløjmand, strækker venstre arm vandret ud til siden, således at den let knyttede hånd, med håndryggen opad berører sidemandens skulder.
- Alle med undtagelse af de højre fløj mænd (1. rode) drejer hovedet så meget til højre at venstre øje kommer over midten af brystet.
- Den enkelte, retter nu ind i linjen ved at bevæge sig frem eller tilbage med korte, livlige skridt, indtil vedkommende netop kan skimte tredje sidemands bryst.
- Personellet i mellemste og bageste geled skal stå lige bag ved personellet i forreste geled.
- Afstand tages ved, at højre fløj mænd i mellemste og bageste geled fører højre arm strakt fremad med knyttet hånd, således at den netop rører foranstående fløjmands skulder. Så snart afstand er taget føres armen ned.

For at retningen kan blive rigtig, er det nødvendigt, dels at de tre højre fløjmand har rigtig retning, dels at hver person indtager den nøjagtige retstilling og står lige i geledet. Alle skal passe på ikke at lægge hovedet på siden, og hvis man mangler lidt i at være rettet ind, må man ikke læne overkroppen forover eller bag over, men skal træde lidt frem eller tilbage.

Befalingsmanden træder hen 3 skridt til højre for højre fløjmand. Herfra kontrolleres retningen af forreste geled og personellet dirigeres ind på rette plads. Derpå kontrolleres og dirigeres retningen af de øvrige geledder. Efter kontrol af hvert geled kommanderer befalingsmanden:

”1. geled...stå”.

”2. geled...stå”.

”3. geled...stå”.

Derefter indtager befalingsmanden sin reglementerede plads. Kommandoen kan også gives, når kommandoen står i retstillingen.

På tilsvarende måde kan der rettes ind til venstre (mellemrum tilvejebringes dog altid med venstre arm). Her er det venstre fløjmand der rettes ind efter og der ses til venstre

Efter fuldført retning kommanderes:

“Se lige ... ud!”.

På udførelseskommandoen:

- Hovedet drejes lige ud med et ryk.
- Armen føres hurtigt ned langs kroppens side.

RETTE IND MED KORTE MELLEMRUM

På kommandoen:

“Med kort mellemrum, til højre ... ret!”.

Forholdes som i *Rette ind med almindelige mellemrum*, med den undtagelse, at venstre arm nu bøjes, og den let knyttede hånd sættes i hoften med tommelfingeren fremad, således at albuen rører sidemandens højre arm.

FREMTRÆDELSE FRA OG IND-TRÆDELSE I GELEDDET

Enkeltmand kaldes frem foran geledet, ved at praje vedkommendes navn eller nummer.

- Vedkommende retter op, svarer “**Halløj**” og forbliver i retstilling. Herefter kommanderes: “**Træd ... frem!**”.
- Når der er armlængdes mellemrum, løber den prajede fra mellemste og bageste geled igennem de nærmeste mellemrum frem foran befalingsmanden. Såfremt der ikke er armlængdes mellemrum, løbes langs gelederne til den nærmeste fløj.
- Den prajede indtager retstilling ca. 2 skridt foran befalingsmanden.
- Hilsen aflægges.
- Forbliver i retstilling, medmindre andet beordres. En fremkaldt beordres tilbage i geledet på kommandoen: “**Træd ... ind!**” eller på avertissementet: “**Træd ind**”.

Der forholdes som ved aftrædning.

- Den prajede løber samme vej tilbage til sin plads.
- Retter op.
- Samme stilling som resten af kommandoen indtages herefter

VENDING PÅ STEDET

Vendinger på stedet udføres fra retstillingen.

Højre vending

90 graders vending til højre, udføres på kommandoen:

“Højre ... om!”.

På udførelseskommandoen:

- Højre fodbalde løftes, samtidig med at venstre hæl hæves lidt fra jorden; herved bøjes venstre knæ let.
- Idet venstre knæ strækkes, drejes kroppen 90 grader, på højre hæl. Venstre hæl forbliver løftet og kroppens vægt hviler på højre fods fulde flade.
- Venstre fod trækkes hurtigt frem til højre fod, så fødderne bliver samlet som foreskrevet for retstillingen.
- Under vendingen holdes armene strakte langs kroppens sider.

Venstre vending

90 graders vending til venstre, udføres på kommandoen:

“Venstre ... om!”.

På udførelseskommandoen:

- Venstre fodbalde løftes, samtidig med at højre hæl hæves lidt fra jorden; herved bøjes højre knæ let.

- Idet højre knæ strækkes, drejes kroppen 90 grader på venstre hæl. Højre hæl forbliver løftet og kroppens vægt hviler på venstre fods fulde flade.
- Højre fod trækkes hurtigt frem til venstre fod, så fødderne bliver samlet som foreskrevet for retstillingen.
- Under vendingen holdes armene strakte langs kroppens sider.

Omkringvending

180 graders vending udføres på kommandoen:

“Om ... kring!”.

som højre vending, idet kroppen drejes 180 grader. Omkringvending udføres altid til højre.

MARCH

Skridtlængden er ca. 80 cm. Fra hæl til hæl. Skridtantallet er normalt ca. 112 pr. minut, men kan under længere marchture formindskes til ca. 108.

Når der under marchen forekommer appel, skal foden sættes fast til jorden med hele fodfladen medens arm svinget bevares uændret.

På kommandoen:

“Deling ... march!”

Påbegyndes marchen med appel på venstre fod. På udførelseskommandoen:

- Sættes venstre fod fast til jorden med hele fodfladen.
- Armene skal svinge frit, til 45 grader fremefter og 15 grader tilbage, med albueleddet strakt.
- Hånden skal være lukket som i retstillingen, med tommelfingeren fremefter og håndryggen udad.
- Marchen skal udføres med god holdning og være en naturlig, ensartet og taktbunden gang på hæl og tå.

Marchen standses på kommandoen:

“Deling ... holdt!”

På udførelseskommandoen (som skal falde når højre fod sættes til jorden):

- Venstre fod sættes et forkortet skridt frem.
- Højre fod sættes hurtigt frem til venstre.

Når et kommando under march af en eller anden grund ikke har de reglementerede afstande indbyrdes, kan averteres:

“Holdt foran”.

Fløjmandene gør straks holdt. De følgende fortsætter marchen, til reglementeret mellemrum og afstand er nået, dette gøres ved at roderne tager højre arm op til afstand og hurtigt ned igen og gør derefter holdt.

Hvis kadencen er for hurtig/langsom, kan kadencen ændres ved der tælles takt eller der averteres:

”Ned/ op i tempo!”.

Efter avertissementet påbegyndes der at tælle takt.

SVINGNINGER UNDER MARCH

Skal den nye marchretning være vinkelret på den øjeblikkelige, averteres:

“Svingning til højre/venstre”.

Fløjmændene svinger straks 90 grader til venstre/højre.

Når svingningen er udført, tager alle skridt af sædvanlig længde og ser lige ud. De følgende roder/geledder svinger, efterhånden som de er ud for svingningspunktet. Forandring af marchretningen under en mindre vinkel sker ved, at der averteres, f. eks.

“Tag retning mod porten” eller
“Følg vejen til højre”.

Skal den nye marchretning være modsat af den øjeblikkelige, averteres:

“Svingning til højre/venstre - helt om”.

FLAGREGLEMENT

MHV fartøjer under kommando fører i havn orlogsflag på flagspil agter eller under gaffel samt, hvis muligt, orlogsgøs. Til søs føres orlogsflag under gaffel.

Orlogsflag og gøs føres efter nedenstående regler:

I havn og til ankers

Orlogsflag og gøs føres i havn og til ankers inden for flagtid, dvs. 0800 – solnedgang. Står solen op efter kl. 08900 føres orlogsflaget og gøs dog først fra solopgang. Ligger MHV-fartøjer sammen, hejses og nedhales orlogsflaget efter øvelseslederens bestemmelser. På flådestationer, hvor MHV-fartøjer ligger sammen med søværnets enheder, følges søværnet.

Under ophold i udlandet følges den for stedet gældende flagtid.

I søen

Et MHV-fartøj i søen fører altid orlogsflag. Ved ankomst havn, flådestation eller ankerplads efter solnedgang, nedhales orlogsflaget, når navigationslysene slukkes.

Flagning i fartøjer ikke under kommando

Hvis det er ønskeligt, kan der ved særlige lejligheder (lokale mærkedage, byfester og lignende) føres orlogsflag og gøs, selvom MHV-fartøjet ikke er under kommando. I sådanne tilfælde følges bestemmelserne, som MHV-fartøjet ligger under kommando.

KIPNING MED FLAGET

Kipning med flaget er en hævdvunden høflighedstilkendigelse over for orlogsskibe fra andre skibe. Orlogsskibe kan i almindelighed forvente kipning, men ikke forlange den.

Kipning med orlogsflaget må ikke finde sted, medmindre den foretages som besvarelse af en kipning.

Et skib, der kipper for et MHV-fartøj, haler sit flag ned til ca ¼ af normal flaghøjde. MHV-fartøjer besvarer kipningen ved at hale sit flag tilsvarende ned og derefter helt op igen. Skibet, der kipper for MHV-fartøjer, afslutter sin hilsen ved til sidst at hale flaget helt op.

Føres orlogsflaget på halv stang, når en kipning skal besvares, hales det først helt op, hvorefter kipningen foretages på normal vis, og når denne har fundet sted, sættes orlogsflaget atter på halv stang.

FLAGHONNØR

Honnør for flaget afgives, når orlogsflaget hejses ved flagtids begyndelse, og når det nedhales ved flagtids ophør. Sættes og bjærges flaget på andre tidspunkter, sker dette uden honnørafgivelse.

Udførelse af honnørafgivelse

Honnørafgivelsen og kommandoerne ved orlogsflagets hejsning, eller nedhaling er således:

På avertissementet

”Klar overalt”

Gør enhver, der opholder sig på dækket eller i nærheden af fartøjer og som ikke er indtrådt i kommando eller bevæbnet, front mod orlogsflaget og blottes hovedet.

På kommando

”Hejs” eller

”Hal ned”

Hejses eller nedhales orlogsflaget.

Når flaghonnøren er til ende, afgives kommandoen

”Gå videre”

Hvorefter det daglige arbejde fortsættes.

Inden for flagtid afgives den militære hilsen som honnør for orlogsflaget, når falderebet passerer.

FRONTNING

Når et MHV-fartøj på nært hold passerer eller passeres af en søværnsenhed eller et andet MHV-fartøj, afgives der honnør ved at gøre front. Frontning gennemføres uanset om det er lyst eller ej. Et MHV-fartøj fronter altid for en søværnsenhed.

Udførelse af frontning

I god tid før passage af det skib, for hvilket man skal afgive honnør, varskoer FARF:

”Klar til front om styrbord/bagbord”

Afhængig af, hvilken side passagen finder sted. På denne ordre stiller gaster på dækket op på geled med front mod den side, der er beordret. Når fartøjerne er omtrent ud for hinanden, afgives følgende signal med trillefløjte fra det skib, der skal aflægge honnør:

- Front mod styrbord – **En lang og en kort tone**
- Front mod bagbord – **En lang og to korte toner**

På dette signal indtager alt personel på dækket retstilling, og FARF aflægger den militære hilsen med front mod det skib, der passerer.

Når fartøjerne har passeret hinanden, afgives følgende tone signal i trillefløjte:

- Gå videre – **En lang tone**

Hvorefter besætningen kan genoptage arbejdet. Signal for ”gå videre” afgives først af det skib eller fartøj, honnøren aflægges for.

DRONNINGENS SKÅL

Når MHV-personel deltager i festligheder i land eller ombord på et MHV-fartøj, gives første skål altid til Hendes Majestæt Dronningen. Der drikkes ikke af glasset, før denne skål er udbragt.

Er der ikke skænket op, sørger man straks for at fylde sit glas, som bør være vin.

Dronningens skål udbringes af ældste (anciennitet) tilstedeværende officer.

Udførelse af dronnings skål

- Officeren beder selskabet rejse sig op
- Alle tager deres glas
- Officeren siger: ”**Hendes Majestæt Dronningens skål**”
- Deltagerne ser på hinanden og nipper til glasset
- Glasset holdes foran munden i en højde, så der kan ses over glasset, og der hilses kort på tilstedeværende
- På tegn fra officeren, sætter alle sig igen.

Hjemmeværnsskolen
Vesterhavsvej 302, Nymindegab
6830 Nørre Nebel

Tlf: 7282 0500
E-mail: hvs@hvjv.dk

EAN: 5798000201224
CVR: 16287180